

BELGISCHE WIJNEN

KBC Wijnclub
maart/april 2023

EEN RECORDJAAR VOOR BELGISCHE WIJNBOUW

Belgische wijnproductie in **2022** verdubbeld tot 3 milj. liter (*verg. 3,76 miljard in Fra.*): een stijging van **124%** of 4 milj. flessen per jaar

Areaal iets meer dan 800 ha (10j terug: 100ha). Vooral de Waalse productie (+140%) steeg sterk -> beide landsdelen in productie ongeveer gelijk (*verg. 200 ha in Ned.*)

Koplopers: provincies Henegouwen en Limburg; Luik en West-Vlaanderen volgen van nabij

EEN RECORDJAAR VOOR BELGISCHE WIJNBOUW

Vooral mousserende wijn (bijna 1,5 miljoen liter). Witte wijn met 1 milj. liter, maar rode wijn is in opmars: de productie steeg in 2022 met 220 procent tot bijna 371.000 liter.

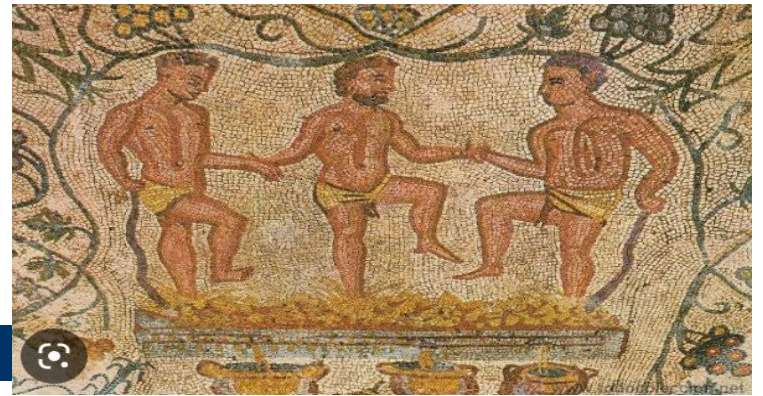
België telt alsmaar meer wijnboeren. Vorig jaar 259 Belgen tegenover 198 in 2020 (profs + amateurs). De meesten werken in Limburg, de meeste starters waren in Wallonië te vinden.

Gemiddeld 3 ha per wijnbouwer

Slechts een kleine minderheid kan volledig van wijnbouw leven

ALLES BEGON MET DE KERK

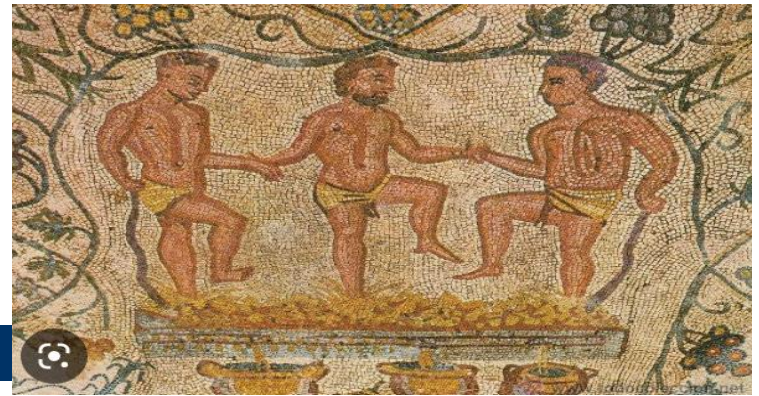
Het begon allemaal bij de (Grieken) en de Romeinen, die als bezetters over heel Europa wijngaarden lieten aanplanten. *(B: geen sluitend bewijs)*

Karel De Grote structureerde de boom- en wijngaarden -> grotere opbrengsten en betere kwaliteit. Wijngaarden in de buurt van de Maas en de regio Luik danken hieraan hun bestaan. (9e E)

De eerste geregistreeerde wijngaarden. (11/12^e)
Belangrijke regio's: rond Leuven (nu Hageland) en de zuidelijke regio rond Namen (nu Côtes de Sambre et Meuse).

EN EINDIGDE MET DE KERK

Borgloon: 1079 -> 50ha en een eigen gilde, de Loonse Wijnluyden; beroepsorganisatie van wijnbouwers en 1 van de 7 gilden in de streek.

14-15^{de}E: Hoogtepunt: Belgische wijnen waren geroemd en gekend tot ver buiten de grenzen. Elke gemeente en klooster had in die tijd wel een eigen wijn die verkocht werd. De wijngaarden waren destijds vaak ommuurd -> wijngaard Clos d'Opleeuw in Haspengouw.

Godsdienstoorlogen, epidemieën en hongersnood (tarwe -> aardappel) en de 'Kleine ijstijd' -> teloorgang wijnbouw + er kwam een alternatief voor wijn... (16-18^{de}E)

RENAISSANCE BELGISCHE WIJN: 2^e helft 20^e eeuw

Een Napoleon Bonaparte (?), een vulkaan Tambora in Indonesië en een Phylloxera-plaag later komen we in ....**1962** met een verzekeringsmakelaar...Jean Bellefroid uit Borgloon-*Kerniel*, die opnieuw startte met 200 stokken in Haspengouw.

'70: crisis in de fruitteelt -> fruittelers zoeken meer rendabele oplossingen

'80: professionalisering van de wijnbouw

1997: eerste Belgische oorsprongsbenadering (BOB): Hageland

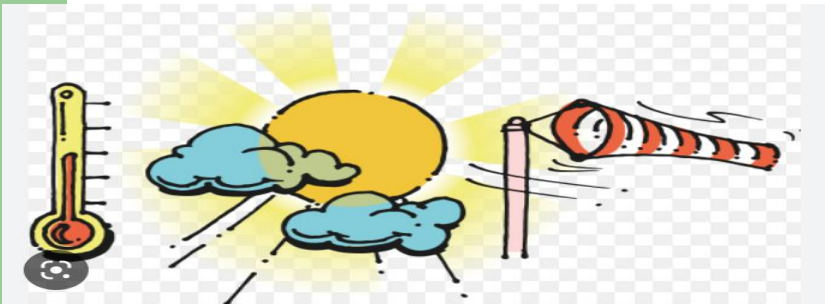

KLIMAAT

Continentaal/gematigd klimaat met maritieme invloeden ('cool climate')
Frisse en vochtige zomers en relatief zachte en regenachtige winters.

België (51 NB) ligt net boven/tegen de zone (30 50 NB) die traditioneel als geschikt voor wijnbouw wordt beschouwd. *Hoe kan dat dan?*

Verschillende microklimaten
Heel diverse bodems
Toename kennis/professionalisering:
“juiste druif op de juiste plaats”
Klimaatopwarming....

KLIMAAT

Zonneschijn: minimaal tussen de 1800 en 2000 uren zon per jaar →

2020: 1838u ; 2021: 1590u; 2022: 1974u (normaal: 1544u)

Neerslag = minimaal tussen de 400-600 mm neerslag per jaar nodig ->

2020: 731,9 mm ; 2021: 1038.8 mm zeer nat jaar ; 2022: 701.4 (normaal: 852,4 mm): droger, maar OK

Temperatuur = Blauwe druiven: minimaal ts de 11° en 16° C; witte druiven ts 10° en 13° C

2020: 12,2° record

2021: 10,7°

2022: 12,2° record

(normaal: 10,6°)

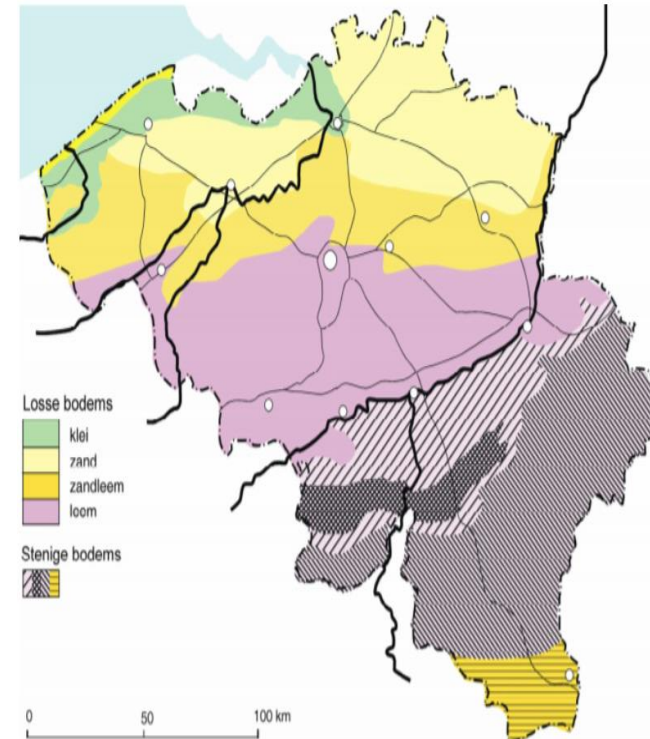

BODEM

Afzettingen uit zowat alle geologische perioden
Zowel mariene als continentale afzettingen.

Grote verscheidenheid aan bodems:

- zand/leem/klei bijv. Haspengouw, Heuvelland
- kalksteen (met ijzer) bijv. Hageland
- krijt bijv. Henegouwen
- kiezel/grind bijv. Maasvallei

DRUIVENRASSEN

Druivenrassen die goed tegen lage t° kunnen

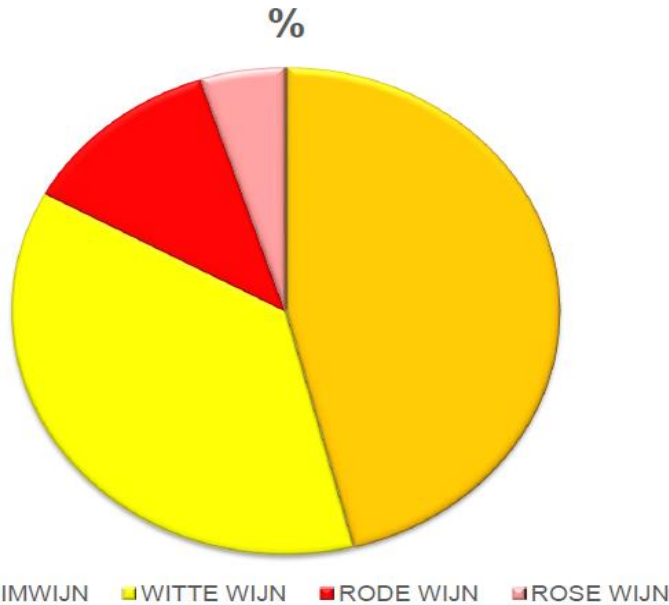
Klassieke *Vitis vinifera* + schimmelbestendige rassen

Meer dan 45 druivenrassen zijn wettelijk toegelaten

Meest gebruikte: *chardonnay* en *pinot noir* (356ha) ;
pinot blanc, *pinot gris* + *johanniter* en *solaris* (hybrides)
Maar we proeven ook *riesling*, *grüner veltliner*, *auxerrois*

WIJNSTIJLEN

1/ Schuimwijnen: 45%

2/Witte wijnen: 35%

3/Rode wijnen: 15%

4/Rosé: 5%

KWALITEITS INDELING

Categorie	Aanduiding op het etiket
Beschermde oorsprongsbenaming	BOB (specifiekere regio + regels) (AOC/AOP (FR), DOC/DOCG (It), DO(Ca) (SP))
Beschermde geografische indicatie/ aanduiding ((IGP (FR), IGT (IT))	BGA Vlaamse Landwijn IGP Vin de Pays des Jardins de Wallonie
zonder specifieke geografische indicatie (enkel land)	“Product of Belgium” / Belgische Wijn

KWALITEITS INDELING

Wijnstreken in België

BOB : Beschermde Oorsprongs Benaming

5 BOB's stille wijnen:

- 9 juli 1997: 'Hagelandse wijn'
- 6 januari 2000: 'Haspengouwse wijn'
- 27 mei 2004: Côtes de Sambre et Meuse
- 18 november 2005: 'Heuvellandse wijn'
- 27 november 2017: 'Maasvallei-Limburg'

maximale opbrengst hl per hectare

minimale alcohol gehalte

ontzuren en chaptiliseren toegelaten

KWALITEITS INDELING

2 BOB's mousserende wijnen:

-18 november 2005: 'Vlaamse mousserende kwaliteitswijn'

-5 maart 2008 : 'Vin mousseux de qualité de Wallonie/Crémant de Wallonie'

geen productiemethode opgelegd, tenzij voor de Cremant: méthode traditionnelle

Wijndomein Cuvelier – Blanc de Biz – 2019 – Haspengouw - Borgloon

Bodem: leem (zand, slib, klei) op een krijtlaag -> vruchtbare bodem + neemt zeer goed water op

Kwaliteit: 'Belgische wijn'

Wijngaard: leeftijd stokken: 23 j - 2,5 ha (Jesseroen/Kerniel)

Domein: Yves en Patrick, twee broers, runnen samen het domein; allebei fruithandelaars/telers

Druiven: blend van Chardonnay & Grüner Veltliner

Vinificatie: 24 maanden 'sur lattes'

Wijndomein Aldeneyck – Riesling brut Maasvallei Limburg - Maaseik

Bodem: kiezel en grind (stenig) met toplaag van leem en klei

Kwaliteit: BOB “Vlaamse mousserende kwaliteitswijn”

Wijngaard: zuid-zuidoostelijke helling, droog en warm – 10 ha –
leeftijd stokken 21j

Domein: opgeleid aan het wijnbouwinstituut in Trier, pionier

Vinificatie: 12 maanden ‘sur lattes’

Zilveren medaille Beste
Belgische Wijn 2022

Vignoble des Agaises – Cuvée Ruffus Brut Sauvage – Chardonnay- Haulchin

Bodem: krijt en kalksteen (“Terres blanches”)

Kwaliteit: BOB ‘Vin mousseux de qualité de Wallonie’

Wijngaard: zuidelijke helling, leeftijd stokken: 21j, 35 ha

Domein: ‘Personnalité Belge du Vin de l’Année 2022’ + grootste producent van België: 400.000 flessen per jaar, pionier

Vinificatie: 15 maanden ‘sur lattes’

Gouden medaille Beste
Belgische Wijn 2022

Domein Ten Gaerde – Pinot gris – Hageland – 2021 - Begijnendijk

Bodem: kalksteen

Kwaliteit: 'Belgische wijn'

Wijngaard: zuidflank van de Houwaartse Berg, leeftijd stokken: 13j, 2 ha

Domein: familiebedrijf vader/zoon, ambachtelijk

Vinificatie: inox

Wijngoed d'Hellekapelle – Atalanta – 2020 – Heuvelland

Bodem: zand, leem en klei

Kwaliteit: 'BOB Heuvelland'

Wijngaard: leeftijd stokken: 14j, 9.000 stokken Chardonnay, Pinot Noir, en Pinot Auxerrois, 2 ha

Domein: garagist -> wijnbouwer, familiebedrijf

Vinificatie: "ik geloof niet in terroir",
hout

Bronzen medaille Beste
Belgische Wijn 2022

Wijkasteel Vandeurzen – Pure White Grüner Veltliner – 2020 - Hageland - Linden

Bodem: klei en leem met daaronder ijzerzandsteen

Kwaliteit: 'Belgische wijn'

Wijngaard: zuidelijk georiënteerde hellingen, leeftijd stokken:
10j, 6,5 ha

Domein: tweede grootste wijngaard in Vlaanderen

Vinificatie: hout

Gouden medaille Beste
Belgische Wijn 2022

Wijndomein Aldeneyk – Pinot Noir – 2020 - Maasvallei Limburg - Maaseik

Bodem: kiezel en grind (stenig) met toplaag van leem en klei

Kwaliteit: 'BOB Maasvallei Limburg'

Wijngaard: zuid-zuidoostelijke helling, droog en warm – 10 ha – leeftijd stokken 21j

Domein: opgeleid aan het wijnbouwinstituut in Trier

Vinificatie: 12 maanden rijping Franse eiken Pièces 25 % nieuw

Bronzen medaille Beste
Belgische Wijn 2022

Chateau Bon Baron – Trésor – Pinot Noir – 2015 – Sorinnes - Dinant

Bodem: kalk- en zandsteen

Kwaliteit: 'BOB Côtes de Sambre et Meuse'

Wijngaard: zuidhellingen– 17 ha – leeftijd stokken 20j (oudste)

Domein: natuurlijke wijnen met zo min mogelijk manipulatie,
6 percelen

Vinificatie: Vergisting met wilde gisten
van volledige trossen,
1 jaar rijping op nieuwe
Franse eik.

